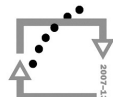

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Centrum celoživotního vzdělávání Jezerka o.p.s.

**Výchova ke zdraví v pedagogické praxi
(CZ.1.07/1.3.46/01.0016)**

Metodický materiál k semináři

Komunikace se třídou – obtížné rozhovory

1.stupeň ZŠ

ZPRACOVAL:

Mgr. PETR DŘÍNOVSKÝ

PARDUBICE 2014

Projekt je spolufinancován ESF a státním rozpočtem ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace

Tento metodický materiál k semináři „Komunikace se třídou - obtížné rozhovory“ pro 1.st. ZŠ byl zpracován v rámci projektu Výchova ke zdraví v pedagogické praxi (CZ.1.07/1.3.46/01.0016), který je spolufinancován ESF a státním rozpočtem ČR, realizovaným CCVJ Pardubice o.p.s.

Metodický materiál nabízí některé formy a souvislosti při vedení rozhovorů s žáky třídního kolektivu, s kolegy v pedagogickém týmu, se zákonnými zástupci i zástupci dalších externích institucí. Zabývá se otázkou verbálních dovedností, ale klade důraz také na neverbální prvky, jejichž důležitost je nezpochybnitelná. Zároveň se objevují některé náměty komunikačních technik pro práci s vrstevnickou skupinou.

Souhlasím s tím, aby tento materiál v CCVJ Pardubice o.p.s. byl používán jako studijní materiál pro další zájemce.

V Čisté dne 16. 4. 2014

.....
Mgr. Petr Dřínovský

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. CÍLE	4
2. Schulz von Thunův komunikační model.....	5
3. KOMUNIKACE NEVERBÁLNÍ.....	5
4. ROZHOVOR.....	6
5. NĚKOLIK TYPŮ NA KOMUNIKAČNÍ TECHNIKY.....	11
6. PŘÍLOHY.....	13
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJE.....	15

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. CÍLE

Základním cílem metodiky je prezentace jednotlivých typů rozhovorů, tj. s kým...? Dále pak metody a formy vedení rozhovorů, tj. jak...? A v neposlední řadě několik nabídek některých podpůrných prvků při realizaci rozhovorů s cílem dosažení cíle, tj. proč...?

Důležitou snahou bylo, aby měl písemný materiál praktickou využitelnost v každodenní pedagogické praxi. Zda se podařilo ambici naplnit může zpětně potvrdit pouze zkušenost absolventů semináře při své školní práci.

Cílová skupina

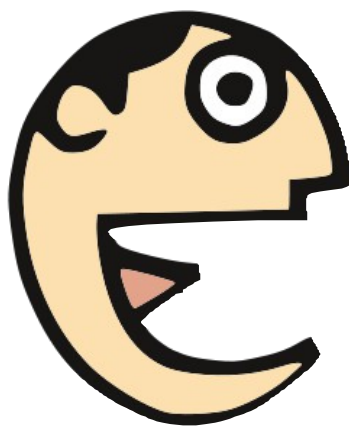
Absolventi dvoudenního semináře jsou pedagogičtí pracovníci základních škol. Řada námětů a témat je však použitelná i pro kolegy účastníků. V ideálním případě zejména pro všechny třídní učitele kmenových škol.

Formy práce

Seminář byl vystavěn jako kompromis mezi teoretickými východiskem, skupinovou i individuální prací a praktickým modelovým nácvikem vlastních rozhovorů. Vše bylo vždy řádně reflektováno a existoval prostor pro brainstorming, společnou diskuzi a vzájemné sdílení vlastních zkušeností.

Jedná se vzájemné dorozumívání se prostřednictvím řeči. Podstatné pro porozumění je jednak použití stejného jazyka (kterých je na světě více než 5000), ale také použití vět a slov, kterým všechny strany rozumí. (zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dorozumívání>)

Jestliže pedagog využívá při komunikaci s rodiči či žáky řadu odborných výrazů nebo dlouhá a komplikovaná souvětí, může to zákonitě vnášet do dialogu nesrozumitelnost, pochyby, nejistotu a tudíž neefektivitu výstupu rozhovoru. Lze se řídit pravidlem „úrovně“. V pozici pedagoga to znamená akceptovat komunikační úroveň partnera v dialogu, respektovat ji a vlastní sdělení této úrovni přizpůsobit.

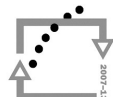
zdroj obrázku: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Talk_face.svg

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDOBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Do verbální komunikace patří také písemná forma. Srozumitelnost písemné komunikace (stejně tak jako komunikace formou mluvené řeči) je mj. dána zřetelností, úplností, správností, zdvořilostí, stručností ...

Současný trend elektronických médií, sociálních sítí atp. s sebou přináší obrovský rozmach písemné formy komunikace. Je tudíž nezbytné sebe i děti „vychovat“ ve vedení takových dialogů.

2. Schulz von Thunův komunikační model

Autor teorie předpokládá, že každé sdělení obsahuje čtyři roviny – čtvero úst, kterými mluvíme, resp. čtvero uší, kterými vnímáme. Jde o věcný obsah (faktické informace), výzvu (námět nebo podnět k jednání), vztah (hodnotící informaci) a sebeprojev (vyjádření vlastního postoje).

Prakticky to znamená, že sdělení, které je někým vyjádřeno, může být druhým vnímáno odlišně, příp. s posunutým významem. Každý jsme citlivější a vnímavější pro různé výše zmíněné roviny. Proto se běžně může stát, že se snažíme druhému „pouze sdělit“ příslušný fakt, nicméně dotyčný to vnímá jako výzvu k tomu, aby s tím něco udělal... Takového posuny vedou často k dezinterpretaci nebo nedostatečnému porozumění. Skoro to vypadá, jako bychom každý mluvili jiným jazykem.

3. KOMUNIKACE NEVERBÁLNÍ (Clayton, 2003)

Neverbální komunikací se zpravidla rozumí souhrn všech mimoslovních sdělení, které jsou vědomě či nevědomě předávány druhému člověku.

Projevy lze rozdělit do dílčích skupin:

haptika – dotyky

kinezika – pohyby celého těla (její součástí je gestika – pohyby rukou)

mimika – pohyby obličeje

vizika – oční kontakt, pohyby očních víček, obočí

proxemika – vzdálenosti komunikujících

posturologie – postoje a pozice těla

chronemika – nakládání s časem při neverbální komunikaci

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Prostřednictvím prvků neverbální komunikace získáváme (a také, často podvědomě, vysíláme) signály o naladění a rozpoložení komunikačního partnera. Některá gesta, např. hrané úsměvy, otevřené dlaně, vstřícné nakročení apod. jsou používána cíleně. Vysocí politici, personální experti, ale také učitelé se „naučili“ využívat řadu prvků nonverbální komunikace, aby působili na své okolí tak, jak si přejí nebo je žádoucí. Není to však jednoduché. Mnohdy naše naučené nonverbální projevy nekorespondují se skutečnou situací, s verbálními sděleními. Na druhé pak působíme jaksi „divně“, nedůvěryhodně. Vzpomeňme si na dětská léta – kdy děti říkají „zaručenou pravdu“, ale jejich nonverbální projevy prozrazují opak. (zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunikace>)

Přestože vnímáme „řeč těla“ podvědomě, je výhodné některým gestům, postojům apod. rozumět. Jednak nám to může napomoci porozumět skutečnému stavu věcí, příp. se dozvídáme důležitá nevyslovená fakta a v neposlední řadě můžeme prvky nonverbální komunikace cíleně využít pro náš účel.

zdroj obrázku: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jbulwer.jpg>

4. ROZHOVOR...

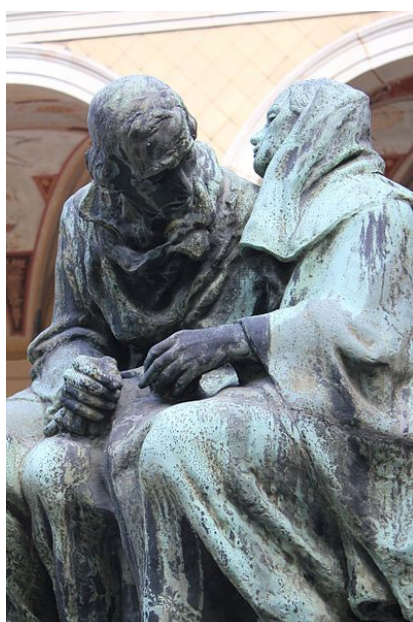
Přestože můžeme komunikovat sami se sebou, předpokládejme u rozhovoru přítomnost nejméně dvou osob. Ve školní praxi je vedení rozhovorů každodenní záležitostí. Prostředí školy je velkou sociální skupinou, kde se střetávají žáci se svými vrstevníky (v rámci jedné třídy i mimo ni), s dospělými (pedagogy i nepedagogickými pracovníky). Učitelé se pak kromě zmíněného vztahu s žáky setkávají mezi sebou navzájem, s rodiči žáků, ale také se zástupci nejrůznějších externích institucí (např. PPP, OSPOD, NNO a mnoha dalšími). Ve všech případech je komunikace nezbytná, resp. je za daných okolností přímo vyžadována.

Rozhovory, které ve škole probíhají lze kategorizovat podle různých kritérií. Značná část komunikačních setkání se přímo dotýká vyučovacího procesu – obsahem jsou pak zejména věcná témata, související s konkrétním vyučovacím předmětem. Např. takové zkoušení u tabule, omlouvání se žáků, frontální forma výuky, zadávání instrukcí při sportovní aktivitě atd. atd. jsou specifické formy rozhovorů.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Další skupinu rozhovorů tvoří dialogy neformální, mající spíše společenskou, někdy i přátelskou funkci. Jde o komunikace, dotýkající se každodenního života ve škole i mimo ni. Smyslem a cílem těchto rozhovorů je nejčastěji podpora otevřených vztahů, vzájemné důvěry a zájmu ...

Vzhledem ke smyslu semináře a metodického materiálu jsou z našeho úhlu pohledu stěžejní rozhovory, které cílí na identifikaci existujících potíží, příp. na jejich smysluplné řešení. Jde o dialogy, které bývají komplikované, mají různorodé cíle (od získání důvěry, přes maximálně možné „vytěžení“ faktů až po mediační roli mezi znesvářenými stranami či rozhovor nátlakový, jehož cílem je přiznání se vyslychaného).

zdroj obrázku: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozhovor_\(Josef_Drahoňovský\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozhovor_(Josef_Drahoňovský).jpg?uselang=cs)

Z logiky věci vyplývá, že formy, metody a využití dostupných prostředků budou závislé na typu rozhovoru, resp. na jeho cíli.

Teritoria a zóny

Odjakživa platí, že lidé (jakožto i řada dalších živočichů) jsou teritoriální tvorové. Kolem každého z nás si můžeme představit pomyslné zóny – více či méně vzdálené od středu, tj. naší osoby.

Vnější, formální, služební zóna

Její vnější hranice je přibližně dva metry od nás. Jde o prostor, ve kterém lze bez potíží vést pracovní jednání; absolvovat formální kontakty. Jedná se o prostor, který je již dostatečně blízko na to, aby zaujal naši pozornost. Zároveň však dostatečně daleko na to, aby nevyvolával nepříjemné pocity narušení osobního prostoru. (Clayton 2003, s. 18)

Osobní, společenská zóna

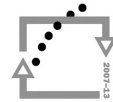
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lze ji orientačně vnímat v rozsahu 50 – 150 cm od nás. Je určena lidem, které známe a mají naši důvěru. Drobnou vsuvkou může být sdělení, že odborníci identifikují individuální rozdíly mezi lidmi, kteří dlouhodobě žijí ve městě nebo na venkově. Lidé žijící na venkově mívají zónové oblasti větší a lidé z měst naopak. (Clayton 2003, s. 19)

zdroj obrázku: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:K_Vejvod'áku,_konec_zóny.jpg?uselang=cs

Intimní zóna

Je klasifikována jako kružnice kolem nás ve vzdálenosti 30 – 60 cm. Určena je výhradně velmi blízkým (rodinným), milovaným osobám. Její cílené narušování (např. při výslechovém, nátlakovém rozhovoru) působí na dotyčného zpravidla velmi nepříjemně a může vyvolávat pocity nebezpečí, ohrožení, nejistoty ... (Clayton 2003, s. 19)

Výběr některých často používaných prvků nonverbální komunikace

Pro vzbuzení důvěry...

Mluvme klidně, srozumitelně, jasně ... neskákejme do řeči. Nepřehánějme gestikulací rukou, ale nabídněme druhému, aby na naše ruce viděl. Nevyhýbejme se očnímu kontaktu – přílišné přehánění však může budit nepříjemné pocity. Někdy je doporučován pohled pod oči, na lícní kosti. Napodobování (zrcadlení) řeči těla druhého signalizuje, že jej respektujeme a vnímáme.

Podání ruky...

Paži, kterou podáváme nechme napřaženou, ne příliš vysoko, spojme vzpřímeně. Ruku mějme vodorovně s dlaní obrácenou vlevo. Při stisku vyvíjme mírný tlak. Příliš pevný stisk může vyvolávat dojem přílišné asertivity, slabý stisk působí pasivně. Uchopme ruku celou, za dlaň – nikoli jenom za prsty. Takové podání ruky vysílá signál, že se setkáváme jako rovný s rovným. Že nechceme být nepřátelští a že nás zajímají další informace. Pokud podržíme druhé osobě ruku o něco déle nežli bychom ji uchopili normálně, upoutáváme tím intenzivně pozornost. (Clayton 2003, s. 37)

Ne vždy máme možnost se na rozhovor připravit. Žáci nás osloví nečekaně při hodině či o přestávce, kolega za námi zajde do kabinetu, rodiče náhle zavolají ... Jde-li ve sdělení o důležitá až zásadní fakta, nabízí se varianta „nenechat se překvapit“ a tudíž dohodnout nejbližší možný termín, kdy budeme v rozhovoru pokračovat. Jestliže máme možnost se na komunikaci připravit, je nanejvýš vhodné tuto výhodu využít.

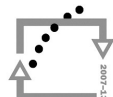
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDOBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Několik obecných zásad a tipů pro rozhovory: (Mertin a Krejčová, 2012)

- Zvolme vhodný prostor (místo, kde budeme mít dostatek klidu, soukromí, příp. nevyvoláme pocit ohrožení ...)
- Místnost, která nevoní, je hlučná, neosobní ... není příliš vhodná.
- Nepříjemně může působit, když dotyčný sedí zády ke dveřím, je oslňován světlem z okna, dostatečně na nás nevidí ...
- Umístění židlí, tedy komunikujících u stolu hraje také roli. S partnerem „přes roh“ se komunikuje vstřícněji a otevřeněji nežli „přes stůl“. Na druhé straně může stůl vytvářet určitou bariéru odstupu, která je někdy žádoucí – např. když hovoříme s agresivními rodiči.
- Vzhledem k cíli rozhovoru je možné využívat znalostí ohledně teritoriálních zón (viz. výše). Jestliže chceme respektovat a udržet odstup, zvolíme vzdálenost, jež to umožní. V případech intenzivního nátlaku lze vstupem do osobní, resp. intimní zóny tlak ještě zvyšovat.
- Nabídka vody, kávy, kapesníku apod. podporuje vstřícnost a předjímá ochotu komunikovat.
- Informace z verbální komunikace jsou „stěžejní“, neboť se jedná o sdělení, která jsou zaznamatelná, tedy dále použitelná ve formě citací, resp. závazných názorů, postojů ... Je velmi výhodné si z každého podstatného rozhovoru pořídit písemný zápis. Někdy je možné nabídnout (příp. vyžadovat) zápis k podpisu zúčastněným stranám. Jedná se např. o setkání výchovné komise. Možný zápis z rozhovoru, resp. výchovné komise jsou na konci tohoto dokumentu.
- Informace z neverbální komunikace jsou také důležité. Podpoří, dokreslí, příp. zpochybní vyřčené. Signály, které vytvářejí dobré dojmy:
  - přesný příchod, dodržení slíbeného časového rámce
  - uvolněný úsměv
  - vyhledání očního kontaktu
  - pevný stisk rukou
  - používání gest rukou na podporu vyřčeného
  - vzpřímené držení těla
  - při sezení mírný náklon dopředu vyjadřuje pozornost

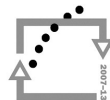
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Signály, které znamenají nervozitu, nejistotu, nepříjemné pocity:

- hvízdání, mlaskání
- pohrávání si s obsahem kapsy
- odkašlávání si, mhouření očí
- mnutí rukou
- odtahování se
- dotýkání se nosu nebo obličeje
- uhýbavé pohyby očí
- napínání prstů
- drbání se za krkem nebo na zádech
- příp. vytváření bariér zkříženými rukama, nohama, věcmi na stole

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. NĚKOLIK TIPŮ NA KOMUNIKAČNÍ TECHNIKY (Neuman, 1998)

Malovačky ve dvojicích

Aktivita probíhá ve dvojicích. Oba sedí zády k sobě a každý nakreslí libovolný, nekomplikovaný obrázek. Následovat může několik alternativ:

Varianta 1 – Nejdříve jeden popisuje svůj výtvar druhému, který se snaží dle instrukcí nakreslit co nejpodobnější variantu. Druhý se může doptávat na nejasnosti či se doplňujícími otázkami ujišťovat o správnosti své kresby. Následně si role vymění.

Varianta 2 – Jeden z dvojice popisuje – diktuje svůj obrázek partnerovi. Vizualně může kontrolovat vznikající kopii, přičemž nesmí využívat gestiky rukou (nejlépe pokud je má např. založené za zády). Poté si opět své role vymění.

zdroj obrázku: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zpetna_vazba_v_komunikace_2_2.tif?uselang=cs

Varianta 3 – Začínající „popisovač“ svého obrázku je odkázán pouze na nonverbální komunikaci. Může např. předmalovávat prstem na prázdný papír a druhý jeho pomyslné tahy kreslí tužkou. K přesnějšímu doplnění lze využívat další prvky nonverbální komunikaci jako třeba doprovodná gesta, mimiku. Nelze využívat haptiku, tj. dotyky partnera.

Reflexe: Při reflexi si samozřejmě oba z dvojice své výtvarny porovnávají a doplňují komentáři co bylo jasné, kde naopak vznikaly bariéry, nedorozumění a nejasnosti. Jedním ze smyslů aktivity je vyzkoušení si různých forem komunikací s cílem identifikovat u sebe způsoby, které nám vyhovují více a které méně. Zároveň je díky prožitku možné poukázat na důležitost jednotlivých prvků verbálního i neverbálního dorozumívání, vč. případného poukázání na jedince, jejichž komunikační možnosti jsou limitovány, např. nevidomí....

Pracovní tým

Je vytvořen tým, který se skládá ze šesti dělníků, tří vedoucích a tří inženýrů. Cílem je vytvořit společné dílo. Každá profese v týmu však zvládá pouze dílčí činnosti. Inženýři navrhli plány. Protože se dokáží vyjadřovat pouze velmi odborně a krkolomně, sdělují své plány vedoucím ve své kanceláři beze slov a bez nákresů. Jakmile vedoucí pochopí o co jde, zatelefonují dělníkům (volají na ně na dálku) a slovně je instruují o plánech inženýrů a tím jim zadávají práci. Dělníci jsou jediní, kteří umí vyrábět rukama, ale jen slepě poslouchají (mají tedy zavázané oči).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Po takovémto vysvětlení zadáme inženýrům popis výrobku. Ti se mezi sebou dohodnou a předávají informace dále dle uvedeného postupu.

Zpočátku lze vytvořit např. z lana na zemi čtverec o přesných rozměrech. Podle věku a vyspělosti skupiny je možné volit různě snadné či obtížné „výrobky“.

Reflexe: Zabýváme se otázkou, který způsob předávání informací byl obtížnější nežli jiný. Kdy docházelo ke zkreslením, konfliktům. Co by pomohlo, abychom si lépe rozuměli? Co můžeme udělat pro to, aby nám byly instrukce jasné?

Máš to u sebe?

Hlavním aktérem je dobrovolník, který dostane drobnou věc – např. minci, klíč apod. Jeho úkolem je postupně třikrát vstoupit do místnosti (nebo prostoru venku), kde jsou ostatní členové skupiny. Jednou bude mít zvolenou věc u sebe, dvakrát nikoli. Úkolem ostatních je klást jakékoli otázky dobrovolníkovi, pečlivě vnímat jeho verbální i neverbální reakce a pokusit se identifikovat ve kterém z oněch tří pokusů měl věc u sebe. Dobrovolník může na kladené otázky odpovídat dle libosti, tj. mluvit pravdu či lhát.

zdroj obrázku: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bowl_of_Hygeia_and_serpent_and_scales.jpg?uselang=cs

Reflexe: Ostatní tipují, zda měl dobrovolník u sebe zvolenou věc přítomnou při prvním, druhém, třetím příchodu. Zkusí své tipy zdůvodnit. Cílem je mj. uvědomění si, že vyslovené lži mohou přinášet průvodní neverbální projevy, příp. emocionální napětí. Lze se také zabývat náměty – jak skrytou lež odhalit, tedy jaké prostředky je možné při rozhovoru využívat?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. PŘÍLOHY

Zápis ze setkání

Jednáno s _____

Obsah sdělení

Dohoda na dalších krocích

Datum _____

Podpisy

Poznámky (vlastní postřehy, doplňující fakta, momentální nápady ...)

zdroj: archiv autora

Nejen „vyšetřovací“ otázkovna

KDO? (kolik jich bylo, kdo měl jakou roli ....)

CO? (co se dělo, co kdo dělal x nedělal ...)

KDY? (kdy se to stalo, jak dlouho to trvá ...)

KDE? (se věci odehrávají, kde jsou ostatní ...)

JAK? (jak to proběhlo, jak to vypadalo ...)

PROČ? (co bylo důvodem, jaký to má smysl, odkud se to bere ...)

zdroj: archiv autora

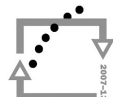
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Možný zápis z jednání výchovné komise:

Zápis z výchovné komise k projednání	
_____ (viz. důvod svolání komise)	
Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola, třída:	
Účastníci jednání:	
žák/žákyně:	
zákonní zástupci žáka:	
třídní učitel(ka):	
zástupce vedení školy:	
školní metodik prevence:	
výchovný poradce:	
kurátor(ka) OSPOD:	
zástupce dalších institucí:	
Předmět jednání: konkrétní specifikace důvodu setkání, přesná a popisná sdělení jednotlivých účastníků, jejich postoje, komentáře ...	
Doporučení: formulace závěrů, stanovení úkolů pro jednotlivé strany (vč. časového rámce pro splnění)	
Zapsal(a):	Podpisy zúčastněných:
Datum:	
Razítko školy:	
Podpis ředitele školy:	

zdroj: archiv autora

V případě, že někdo (nejčastěji zákonní zástupci) nesouhlasí se závěry školy a navrhanými doporučeními, je výhodné to konkrétně do zápisu formulovat a doplnit příslušnými podpisy. (Vodáčková, 2007)

Jestliže se jedná o opakované setkání u výchovné komise, je užitečné přizvat kurátory z odboru sociálně právní ochrany dětí. Stejně tak je možné zákonné zástupce informovat, že škola má vůči OSPODu oznamovací povinnost dle § 6, 7, a 10 zákona 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí. Podobný postup lze praktikovat právě tehdy, pokud se rodiče ke spolupráci staví odmítavě, příp. se nedaří dosáhnout dohodnutých cílů spolupráce.

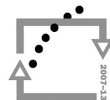
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDOBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJE:

CLAYTON, Peter. *Řeč těla: Čtěte gesta, mluďte svými pohyby*. Praha: Ottovo nakladatelství - Cesty, 2003. ISBN 80-7181-117-3.

Dorozumívání. In: Wikipedia [online]. [cit. 2014-04-16].
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dorozumívání>

Komunikace. In: Wikipedia [online]. [cit. 2014-04-16].
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunikace>

MERTIN, Václav a Lenka KREJČOVÁ. *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 343 s. ISBN 978-807-3576-790.

NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě: [od 9 do 99 let]*. Vyd. 1. Ilustrace Petr Ďoubalík. Praha: Portál, 1998, 325 s. ISBN 80-717-8218-1.

VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007, 543 s. ISBN 978-807-3673-420.